

El llenguatge

Les 20/X/1978

beceroles

En català, a més dels termes alfabet, abecedari i abecé, en disposem d'un altre, beceroles (usat sempre en plural), del qual no coneixem, en castellà, cap terme exactament corresponent. Tenim, doncs, un conjunt de quatre termes amb els quals podem designar, amb els significats adequats convenientment atribuïts, una petita sèrie d'idees o conceptes que guarden una relació lògica.

Convé advertir, en primer lloc, que el fet que beceroles sigui un terme propi i característic del català, sense una forma del castellà que hi correspongui, no ens ha d'enlluernar ni produir-nos cap frisança especial. Si més no, fins al punt de delir-nos per a fer-lo servir, cosa que en aquests casos sol comportar, gairebé indefectiblement, el seu ús i fins i tot el seu ús clarament impropis. Que ningú no tingui la temptació, per exemple, d'usar el terme beceroles en lloc de alfabet, i dir que el català s'escriu amb «...», oles llatines. i el rus amb «beceroles ciríl·liques» i el rus amb «beceroles ciríl·liques»: beceroles designa el llibre per a aprendre les lletres i, per extensió, els primers rudiments d'una ciència, d'una art, etc., i així d'algué que tot just s'inicia en el coneixement d'una matèria diem que encara està a les beceroles. Amb el mateix valor que beceroles pot usar-se abecé i, més restringidament —llibre per a aprendre les lletres—, abecedari. D'altra banda, també són sinònims abecedari i alfabet, designat el conjunt de les lletres utilitzades en l'escriptura d'un llenguatge. Quan ens referim a cadascun dels diversos conjunts de lletres existents —el llatí, el grec, el fenici, etc. — solem recórrer al terme alfabet: en altres casos, referint-nos, per exemple, al disseny de les lletres, més aviat ens decantem pel terme abecedari.

El gran escriptor rus Tolstoj va publicar, com a llibre d'iniciació a la lectura per als infants, uns reculls de narracions molt simples. Una versió catalana d'aquesta obra, publicada el 1938 i suara reapareguda al mercat, duu com a títol Abecedari. I en una referència tota recent («El Correu de la UNESCO», num. 3), rep el títol de Beceroles. És, sens dubte, aquest segon títol el que més hi escau: Beceroles, es a dir, inicis o rudiments d'una art (de la lectura).

Albert Jane